

Notulen van de 76ste vergadering van de verenigingsraad van de Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten in Nederland, gehouden op zaterdag 25 april 2009 in het Beatrixgebouw van de Jaarbeurs te Utrecht.

Aanwezig zijn:

- a) van het bestuur : de dames Augusteijn, Cremers en De Jonge en de heren Van den Belt, Ten Kate, Kuijpers, Van Ogtrop, Veerman (voorzitter), Van der Velden en Wassen;
- b) van de verenigingsraad als (kandidaat-)afgevaardigde voor:
- Friesland : mevrouw Van Megen en de heren Kornet en Meijer;
 - Drenthe : de heren Hoegen Dijkhof, Oonk en Wetterauw;
 - Overijssel : mevrouw Goinga en de heren Asbreuk, Blom van Assendelft en Kamp;
 - Gelderland : mevrouw Van Os en de heren Bos, Bruil, Dansen, Oomkes en Schmidt;
 - Flevoland : mevrouw Dillingh en de heren Scheffer en Steffens;
 - Utrecht : de dames Bos en Heerkens en de heren Buisman, Puntman en Van der Wal;
 - Noord-Holland : de dames De Haan en De Rover en de heren Magel, Nooy, Penders, Rouffaer, Van Sprang en Stoffels;
 - Amsterdam : de dames Manschot en Pel en de heren Van der Ben en Czerski;
 - Zuid-Holland : mevrouw Van Marrewijk en de heren Boon, Van Dijk, De Haan, Heijkers, Van Steekelenburg, Van der Storm, Verhaar en Verwoert;
 - Zeeland : de heren Collette en De Wilde;
 - Noord-Brabant : de dames Corsmit en Roovers en de heren Van Adrichem, Helmich; Van Hooff en Van Veggel;
 - Limburg : mevrouw Dielissen en de heren Eijssen, Heunen, Kuijpers, Van Marken Lichtenbelt en Resoort;
- c) van de directie : de heren De Graeff, Koster en Wams.

Afwezig zijn:

- a) van het bestuur : mevrouw De Jong en de heer Van Hall;
- b) van de verenigingsraad als (kandidaat-)afgevaardigde voor:
- Groningen : de dames Bolt en Farwick en de heren Alles, De Bruin, Van Dijk, Dijkstra, Hovy, Quené;
 - Friesland : mevrouw Van den Broek en de heer Veldhuyzen-van Zanten;
 - Drenthe : de heren Berends, Groen, Osinga en Pook;
 - Overijssel : mevrouw Croese en de heren Satink, Spijker, Tibben en Wever;
 - Gelderland : mevrouw Mellink en de heren Altena en Van der Heijden;
 - Flevoland : de heren Chambre en Riedstra;
 - Utrecht : mevrouw Roelofs en de heren Toxopeus en Zwetsloot;
 - Noord-Holland : mevrouw Kool en de heren Ter Beek en Van Dijk;
 - Amsterdam : de heren Mol en De Vries;
 - Zuid-Holland : de dames Alderlieste en Pötz en de heren Van Oostrum, Reitsma en De Wijn;
 - Zeeland : de heren Hugense, Huige, Post en Van Riet;
 - Noord-Brabant : mevrouw de Kort en de heren Baggel, Van den Bosch, Geertman, Van der Veer en Verbaanderd;
 - Limburg : de heren Van Dijk en De Haas.

1. Opening

De voorzitter, de heer Veerman, opent de vergadering. Hij heet de aanwezigen welkom, in het bijzonder de nieuwe districtsafgevaardigden. Dat zijn de heren Kornet (Friesland), Bos (Gelderland), Nooy (Noord-Holland), Magel (Noord-Holland), Asbreuk (Overijssel) en Heijkers (Zuid-Holland) en de dames Van Os (Gelderland), De Rover (Noord-Holland) en Van Marrewijk (Zuid-Holland). Tevens worden de kandidaat-districtsafgevaardigden van harte welkom geheten. Dat zijn de heren Hoegen Dijkhof (Drenthe), Van Hooff (Noord-Brabant), Dansen (Gelderland), Puntman (Utrecht) en Heunen (Limburg).

2. Notulen en besluiten- en afsprakenlijst van de 75ste vergadering, gehouden op 22 november 2008

Naar aanleiding van de notulen wordt opgemerkt dat het behandelen van regionale onderwerpen tijdens de verenigingsraad informatief en beeldvormend is. Het agenderen daarvan hoeft echter niet per definitie te leiden tot landelijk beleid. Verder vraagt de raad zich af waarom er geen concreet plan van aanpak over de Deltaproblematiek op de agenda van deze vergadering staat. De heer De Graeff antwoordt dat er, in nauw overleg met de districtscommissie Zeeland, enkele actiepunten zijn opgesteld, die momenteel worden uitgevoerd. Tijdens de november vergadering zal meegegeeld worden wat de stand van zaken zijn.

De notulen en besluiten- en afsprakenlijst worden goedgekeurd en vastgesteld.

3. Het jaarverslag en de jaarrekening

De penningmeester, de heer Van den Belt, staat stil bij de resultaten van het afgelopen jaar. Hoewel het beleggingsresultaat, door een verlies op de aandelenkoersen, 10% minder is dan verwacht, is dit resultaat in vergelijking met andere organisaties niet slecht. De reden hiervoor is dat de vereniging veel conservatiever heeft belegd dan beschreven in het beleggingsstatuut. Hoewel het eigen vermogen van de vereniging fors is afgenomen, wordt er voor de lange termijn belegd en hoeft er niet verkocht te worden. Het verlies is een papieren verlies en geen gerealiseerd verlies. Terugkijkend naar de afgelopen twintig jaar, heeft de vereniging toch een winst van 7% op jaarbasis gemaakt. Hoewel dit percentage geen garantie is voor de toekomst, is het verlies van het afgelopen jaar niet maatgevend. De heer Van de Belt concludeert dat Natuurmonumenten een relatief sterke balans heeft en de continuïteit van de organisatie is niet in gevaar.

De heer Koster gaat tijdens zijn presentatie in op de jaarrekening over 2008. Daarbij geeft hij aan dat ondanks het verlies de bestedingen op peil zijn gebleven. Er is onder andere ruim duizend hectare verworven en extra geïnvesteerd in de naamsbekendheid, externe profilering en de leden- en fondsenwerving. In dit jaar is verder een stelselwijziging doorgevoerd waardoor de leningen EHS op een andere wijze verantwoord worden. Hierdoor is het duidelijker welke bedragen ter beschikking staan van de vereniging. De vereniging heeft in 2008 geïnvesteerd in bedrijfsgebouwen met als grootste post het bezoekerscentrum Nieuwkoop. Met betrekking tot de staat van baten en lasten licht de heer Koster toe dat de inkomsten lager zijn dan de bestedingen. Naast het grote verlies op de aandelen kan hierover verder gemeld worden dat de baten van de fondsenwerving iets hoger uitvielen door

afwikkeling van een contract met Nuon. Daarnaast vielen de overheidssubsidies lager uit door een lager verwervingstempo. Tenslotte waren de overige inkomsten weer hoger door de verkoop van gebouwen.

Vanuit de raad wordt de vraag gesteld of het afgelopen toch moeilijke jaar financiële gevolgen heeft voor de lopende begroting.

De penningmeester, de heer Van den Belt, zet uiteen dat er naar de langere termijn gekeken dient te worden. Natuurmonumenten is een gezonde organisatie, met een gezonde balans en kan tegen een stootje. In betere tijden dient het vermogen echter wel weer opgebouwd te worden. In tijden dat het minder gaat, wordt op bepaalde uitgaven gekort. Op dit moment geldt dat voor de kosten van de interne organisatie en de projectkosten. De heer Koster voegt toe dat de begroting hierop is aangepast en dat aan risicomangement veel aandacht wordt besteed. Zo wordt ondermeer op maandbasis bijgehouden wat de in- en uitstroom van leden is. Deze blijven vooralsnog op peil evenals de fondsenwervende acties.

Tot slot gaat de heer De Graeff in op de vraag naar de gevolgen van de door de Federatie Particulier Grondbezit (FPG) ondersteunde procedure in Brussel. Deze procedure gaat over de ongelijke behandeling van terreinbeherende organisaties en particulieren. Indien de klacht succes heeft, zo stelt de heer De Graeff, dan zou dit grote gevolgen kunnen hebben voor de subsidies die voor verwerving aan de terreinbeherende organisaties wordt gegeven. Op dit moment is er overleg gaande met de FPG om onderlinge geschilpunten op te lossen. Dit overleg dient ertoe te leiden dat de FPG haar steun aan de klacht intrekt. Tot slot komt vanuit de raad het verzoek het aantal woorden dat de districtscommissies mogen aanleveren voor de bijdrage aan het hoofdstuk besturen van het jaarverslag te verhogen naar 250. Daarnaast wil men graag, na de correctieronde van de commissies, een overzicht met de aanpassingen die in de tekst hebben plaatsgevonden. Beide verzoeken worden ingewilligd.

4. Evaluatie soortbevorderende maatregelen

De heer Kuijpers (bestuurslid) zet uiteen dat het uitgangspunt voor het omgaan met soortbevorderende maatregelen de nota 'het beheer van de terreinen van de vereniging Natuurmonumenten uit 1997' is. In deze nota wordt beschreven dat er gestreefd wordt naar een zo groot mogelijke verscheidenheid aan complexe landschappen als waarborg voor een grote verscheidenheid aan levensgemeenschappen en soorten. Een van de doelen is het behoud van de biodiversiteit, de vraag daarbij is echter over welke soorten het gaat en in hoeverre soortbevorderende maatregelen dienen te worden doorgevoerd. Daarnaast dienen andere doelen gerealiseerd te worden zoals recreatief en agrarische gebruik. Deze doelen kunnen op gespannen voet staan met de leefvoorwaarden van een soort. Uit de evaluatie blijkt onder andere dat de afgelopen jaren veel meer aan soortbevorderende maatregelen is gedaan dan volgens het beleid zou moeten. Het wel of niet toepassen van maatregelen is vaak ad hoc en hangt samen met de beschikbaarheid van financiële middelen en vrijwilligers.

Soortenkennis wordt onvoldoende benut evenals subsidiemogelijkheden. Aanbevelingen zijn onder andere meer samenwerken met de particuliere gegevensverzamelende organisaties, meer systematiek in de aanpak, meer gebruik van externe financieringsmogelijkheden en het onderzoeken van de mogelijkheden van het opbrengen van maaisel en plagsel. Tot slot geeft de heer Kuijpers een korte samenvatting van de antwoorden van de verenigingsraad op de door het bestuur gestelde vragen in de begeleidende brief bij de evaluatie. De eerste vraag, of de raad de analyse deelt, is bevestigend beantwoord. Over de constatering dat de aandacht

verschuift van systeembeheer naar soortenbeheer, zijn door de raad opmerkingen gemaakt maar men vindt dat de vereniging niet te ver is doorgeschoten. Over het algemeen vindt de raad dat er een nieuw toetsingskader dient te komen, vooral om de huidige praktijk in het beleid te integreren. Wel dient er volgens de raad een duidelijke relatie gelegd te worden met de realisatie van de EHS, dient er rekening gehouden te worden met de milieu-invloeden van buitenaf en dient het beleid klimaatbestendig te zijn. Op de vraag in welke mate er sprake moet zijn van centrale sturing, vindt de raad het ontwikkelen van een centraal kader goed maar men wijst er op dat het wel flexibel dient te zijn zodat enthousiasme en creativiteit gewaarborgd is.

De verenigingsraad verzoekt de problematiek over soortgericht beheer en systeembeheer niet los te koppelen van de drie beleidsstrategieën (nanala etc.). Dit omdat binnen deze strategie ook een afweging plaatsvindt. Bij de vraag over de belangrijkste discussiepunten wordt verzocht het kostenaspect eveneens mee te nemen. Verder vraagt de raad zich af hoe andere organisaties met deze materie omgaan en verzoekt om een nadere uitleg over de noodzaak van een nieuw toetsingskader. Tot slot geeft de raad aan dat het belangrijk is om inzicht te hebben in de voor- en nadelen van systeembeheer alvorens er een afweging wordt gemaakt.

De heer Kuijpers geeft aan dat welke beheerstrategie er voor een bepaald terrein wordt gevolgd inderdaad een rol speelt. In een cultuurlandschap zal eerder overgegaan worden tot het ophangen van bijvoorbeeld nestkasten dan in een nagenoeg natuurlijk landschap. In het bestaande beleid ligt de nadruk op systeembeheer. Bij de verdere uitwerking van dit onderwerp moet blijken hoever er gegaan moet worden met aanvullingen op dit beheer. Ideaal gezien moeten natuurgebieden groot en robuust zijn, waar natuurlijke processen een rol spelen en alle soorten een plek hebben. Dilemma's die ook spelen zijn onder andere verdroging, verzuring, etc. indien er gekozen moet worden tussen een soort verliezen of specifieke maatregelen nemen voor deze soort, neigen veel beheerders om iets extra's te doen. De heer Kuijpers beaamt dat bij de verder uitwerking van het beleid de kosten / baten verhouding een belangrijke rol moet spelen. Wat betreft het toetsingskader geeft de heer Kuipers aan dat is geconstateerd dat de huidige praktijk afgedreven is van het beleid dat in 1997 is vastgesteld en dat er daarom behoefte is om dit beleid tegen het licht te houden. Vooral gezien de ad-hoc benadering en de afhankelijkheid van initiatieven van beheerders en vrijwilligers. Vanuit het bestuur en de werkorganisatie is er behoefte om een nieuw toetsingskader op te stellen wat ruimte geeft aan lokale initiatieven.

De heer Wams zet uiteen dat dit onderwerp niet geregeld wordt besproken met collega organisaties. In grote lijnen voert met name Staatsbosbeheer wel een vergelijkbaar beleid. De Landschappen nemen wat meer soortgerichte maatregelen maar dit is te verklaren uit het feit dat ze ook kleinere gebieden beheren. Wel werken verschillende soortgerichte organisaties en terreinbeheerders samen om invulling te geven aan het leefgebiedenbeleid, een soortgericht beleid dat de overheid voert. Tot slot geeft de heer Wams aan dat deze evaluatie is geschreven in het licht van een herijking van de doelstellingennota. In het najaar wordt er een voorstel aan de verenigingsraad voorgelegd hoe deze herijking wordt aangepakt. De relatie met de drie beheerstrategieën en de voor- en nadelen van een soortenbeheer en systeembeheer worden daarbij meegenomen.

5. Plan van aanpak beheer algemene graslanden

De heer Wassen (bestuurslid) gaat in op een aantal punten uit het plan van aanpak beheer algemene graslanden, dat is opgesteld naar aanleiding van de evaluatie. Hij zet daarbij uiteen dat de natuurwaarde van graslanden sterk uiteen loopt en dat het vaak gaat om gebieden die in het verleden intensief zijn gebuikt. Het is de bedoeling dat voor deze graslanden het beheer geleidelijk verandert. Zodoende wordt er meer tijd genomen om over te stappen op een vanuit natuuroogpunt wenselijk beheer. Hiermee wordt voorkomen dat het grasland gedomineerd wordt door plaagsoorten. Het beheer van graslanden is kostbaar waardoor er prioriteiten gesteld dienen te worden. Met behulp van een afwegingskader wordt gekeken naar de vraag of de financiën in overeenstemming zijn met hetgeen bereikt wordt. Daarnaast wordt er een landelijke doelstelling opgesteld. De boodschap dat voorheen intensief agrarisch gebruikte graslanden toch bijzondere graslanden zijn, dient beter en op een positieve manier te worden gecommuniceerd. Verder is uit onderzoek geconstateerd dat in de regio's, gezien de complexiteit van het beheer, soms niet alle up-to-date kennis beschikbaar is om goede beslissingen te nemen. Er wordt gestreefd om verder onderzoek te stimuleren, te faciliteren en de resultaten beschikbaar te stellen aan de beheerders. Daarnaast worden er inmiddels cursussen gegeven aan beheerders. De deelnemers nemen gegevens mee over een gebied uit hun beheereenheid. Tijdens de cursus wordt een visie voor dit gebied ontwikkeld die meteen kan worden toegepast.

Bij de raad bestaat de indruk dat de inzet van grote grazers nauwelijks meer wordt genoemd. Daarnaast de vraag of al het grasland daadwerkelijk grasland dient te blijven of dat het eventueel ook omgevormd kan worden tot bos. Verder wordt er gevraagd naar de manier waarop dit plan wordt meegenomen bij de tussenbalans en of de huidige procedure en vorm van de evaluatie en het daarbij behorende plan van aanpak nu standaard is.

De heer Wassen licht toe dat de inzet van grazers bij de omvorming van uit de productie genomen graslanden tegenvalt. Vegetaties zoals pitrus worden niet aangepakt en grazers zijn selectief in welke bomen of struiken worden gegeten. Vanuit die ervaring wordt minder over grazers geschreven hoewel er genoeg gebieden zijn waar met begrazing goede resultaten worden geboekt. De heer Wams voegt toe dat het voor een deel ook te maken heeft met de aard van de notitie. In de evaluatie wordt er wel ingegaan op deze beheermaatregel. Verder komt in de cursus en het afwegingskader de vraag terug hoe een beheerder voor een bepaalde beheermaatregel dient te kiezen. De heer Wassen geeft verder aan dat grasland inderdaad niet perse grasland hoeft te blijven, dit staat misschien niet voldoende duidelijk in het plan. Hij beaamt dat op sommige zwaar fosfaatverzadigde gronden het beter is grasland te laten evalueren tot struwelen en eventueel tot bos. Daarnaast behoort het tevens tot de mogelijkheden om bijvoorbeeld productiebos te verwijderen en grasland te ontwikkelen. Tot slot geeft de heer Wams aan dat de procedure en het format ook gebruikt is bij de evaluatie over het akkerbeheer en zal verder standaard worden gebruikt. De tussenbalans wordt gebruikt om te beoordelen of de vereniging op de goede weg is en of dat er extra inspanningen nodig zijn. De evaluaties worden hierin meegenomen.

6. Presentatie IJmeer / Markermeer

De heer Berris (adjunct regiodirecteur Noord-Holland en Utrecht) houdt een presentatie over de geschiedenis van het IJmeer en Markermeer, en de inbreng en positie van Natuurmonumenten in het complexe proces rond de toekomst van dit gebied. Onderwerpen

die spelen zoals onder andere Natura 2000, het beleidskader IJsselmeergebied en de achteruitgang van de natuur passeren de revue. De ontwikkelingen in het gebied worden nauwkeurig gevolgd. Bij stappen die rond dit onderwerp door de vereniging gezet worden en standpunten die worden ingenomen, zullen de betreffende districtscommissies nauw worden betrokken.

7. Overzomerende ganzen bij Natuurmonumenten

Mevrouw Augusteijn (bestuurslid) zet uiteen dat in 2005 een notitie is vastgesteld over de omgang met overzomerende ganzen. Actualisering van de aanpak is gewenst gezien de zeer grote aantallen ganzen die de gebieden van de vereniging aandoen. In 2008 heeft dit geleid tot een ingreep op Texel waarbij vierduizend ganzen werden gevangen en gedood. Deze ingreep zorgde voor veel discussie. Het bestuur heeft uitgebreid gediscussieerd over het nut en de noodzaak van deze ingreep. Daarbij is afgesproken dat er maatwerk verricht dient te worden en dat de schade en de mate ervan goed in kaart gebracht dient te worden. Daarnaast moet er een zorgvuldige afweging plaatsvinden van de te nemen maatregelen. Op dit moment vinden er twee pilots plaats, onder ander op Texel, om te onderzoeken welke ingrepen mogelijk zijn. Voor 2009 is afgesproken dat er, behalve in de pilotgebieden, geen ganzen worden gevangen en gedood. Daarnaast is afstemming met andere organisaties en een goede communicatie van belang en dient het duidelijk te zijn welke maatregelen er worden genomen. Tot slot wijst mevrouw Augusteijn op het belang van het onderzoek binnen de pilots gezien de grote onzekerheid over de te nemen maatregelen en schaal waarop dit dient te gebeuren.

De verenigingsraad vraagt zich af waarom vooral Natuurmonumenten in een kwaad daglicht wordt gesteld, gezien het feit dat het toch ook een landbouwkwestie is. Moet wat betreft de nieuwsgaring en verantwoordelijkheden niet meer vanuit de landbouw verwacht worden? Daarnaast vraagt de raad zich af of de vereniging het besluit van Staatsbosbeheer om dit jaar geen ganzen te vangen en te doden heeft zien aankomen. Verder wordt er opgemerkt dat in het natuurgebied De Wieden wordt gewerkt met een tijdelijk raster. Men vraagt zich af of dit een goede oplossing is. Tot slot pleit de raad ervoor dit onderwerp, gezien de vele nieuwe ontwikkelingen, terug te laten komen in één van de volgende verenigingsraadsvergaderingen.

Mevrouw Augusteijn zet uiteen dat bij het besluit op Texel ganzen te vangen en te doden naast economische schade ook de ecologische schade heeft meegeteld. De economische schade voor boeren wordt vergoed uit het faunafonds dit geldt echter niet voor de ecologische schade. De vereniging heeft haar besluit mede op basis van deze ecologische schade gemaakt. De heer Wams voegt toe dat de besluitvorming rond te nemen maatregelen plaats vindt in de faunabeheereenheden. De vereniging vindt dat deze beheereenheden ook dienen te zorgen voor de communicatie rond de maatregelen. Echter dat Natuurmonumenten als natuurbeschermer toch wordt aangesproken, is haast onvermijdelijk. De vereniging dient daarom een eigen communicatiestrategie te hebben. Proactieve communicatie, zoals toegepast bij het besluit rond het doden van wilde zwijnen op de Veluwe, blijkt goed te werken. Over het besluit van Staatsbosbeheer om dit jaar geen ganzen te vangen zet de heer Wams uiteen dat beide organisaties een eigen proces doorlopen hebben waarbij tussen de vereniging en Staatsbosbeheer voordurend contact is geweest. De beide organisaties hebben in grote lijnen dezelfde standpunten maar Staatsbosbeheer heeft uiteindelijk besloten om in 2009 niet te vangen en te doden gezien de lopende pilots. Hoewel Natuurmonumenten niet volledig achter deze beslissing staat is er in het kader van de eenduidigheid besloten het standpunt van Staatsbosbeheer te volgen. Wat betreft het gebruik van rasters in het natuurgebied De Wieden

zet de heer Berris uiteen dat het een proef betreft waarvan de resultaten pas over een aantal jaar bekend is. Het is zodoende nog niet duidelijk of deze maatregel effectief is. Daarnaast is de omvang van dit natuurgebied van invloed op de onderzoeksresultaten, is het plaatsen van rasters duur en zijn de gevolgen voor de overige fauna nog niet duidelijk. Tot slot zegt de heer Wams toe dat indien er nieuwe ontwikkelingen zijn, daarvan melding zal worden gedaan in één van de volgende verenigingsraadsvergaderingen.

8. Rapportage verbinden

De heer Ten Kate (bestuurslid) staat in zijn inleiding allereerst stil bij het merk Natuurmonumenten, een sterk merk. Dat merk is belangrijk, want een bepaalde mate van bekendheid is nodig om niet de betrokkenheid van de omgeving kwijt te raken. Deze bekendheid moet echter gepaard gaan met een bepaalde waardering. Natuurmonumenten is niet alleen een organisatie die beheert maar ook die betreft. Het betrekken van mensen bij de organisatie is nodig om de beheertaak goed te kunnen uitoefenen. Het sterke merk Natuurmonumenten wordt veel geassocieerd met waarde als deskundigheid, betrokkenheid, zorg, continuïteit, maar moet ook geassocieerd worden met mensen; met name door verbinden. Verbinden is van wezenlijk belang voor de communicatieactiviteiten van de vereniging; zichtbaarheid, verbinden en het verwerven van steun hangen zodoende samen. De samenhang hiertussen is met alle communicatie medewerkers besproken. Met betrekking tot de voorliggende tussentijdse rapportage geeft de heer Ten Kate aan dat op alle activiteiten voortgang is geboekt. Alleen rond het onderwerp excursies zijn, uit tijdgebrek, nog geen stappen gezet. Vanuit de raad komt de vraag of het element betrokkenheid ook toegevoegd zou moeten worden aan het thema verbinden. Volgens de heer Ten Kate is dat niet het geval omdat betrokkenheid van een andere orde is. Het betrekken van mensen is immers een basisdoelstelling. Tot slot zet de heer Ten Kate met betrekking tot het onderwerp jeugd uiteen dat de evaluatie van het tijdschrift Wildzoekers, de website en de daarbij behorende activiteiten na afloop van dit jaar wordt uitgevoerd. Een advies van de Jeugdadviesraad wordt daarbij betrokken.

De heer De Graeff staat stil bij de klankbordgroep die door de afdeling Communicatie, Fondsenwerving en Ledenservice is ingesteld. Aan deze klankbordgroep zijn vragen voorgelegd over de website en fondsenwervende activiteiten. Naar aanleiding van een vraag vanuit de raad, zet de heer De Graeff uiteen dat deze klankbordgroep geen relatie heeft met de klankbordgroepen die zijn ingesteld door de districtscommissies. Indien er in de toekomst vragen van meer inhoudelijke aard aan deze klankbordgroep worden voorgelegd, zal dit waar nodig in overleg met de districtscommissies gebeuren.

Vanuit de raad wordt naar voren gebracht dat de samenwerking met scholen staat of valt met de inzet van de scholen zelf. Het toesturen van bijvoorbeeld lespakketten is niet voldoende, de onderwijzers zelf dienen gemotiveerd te worden. Wat betreft de toegankelijkheid van de gebieden wordt aangegeven dat rust in gebieden ook gewenst is. De vraag is dan ook hoe de verschillende belangen worden gecombineerd. Verder wordt er gevraagd naar de inzet van het middel om potentiële leden te bellen. Is de effectiviteit zo hoog dat het storende effect van dit instrument voor lief wordt genomen? Tot slot suggereert de raad of het niet zinvol is om in de begeleidende brief bij de contributiemailing aan te geven wat leden kunnen betekenen voor de vereniging naast het geven van een bijdrage.

De heer De Graeff licht toe dat de vereniging maar beperkt lespakketten verstrekt. Dit gebeurt alleen indien er vraag naar is. Bij de jeugd ligt de nadruk op scholen die naar de natuur toekomen. De inspanningen worden verricht op de punten waar het effectief is. In antwoord op de vraag over de toegankelijkheid van de gebieden, zet de heer De Graeff uiteen dat in samenhang met de voortgangsrapportage over het onderwerp verbinden zal worden gekeken naar de manier waarop er meer inhoud gegeven kan worden aan de toegankelijkheid en bekendheid van de gebieden. Wat betreft het bellen van potentiële leden, licht de heer De Graeff toe dat dit een weloverwogen keuze is en deel uitmaakt van een mix van marketing instrumenten. De effectiviteit van deze manier van werven is groot. Wel houdt de vereniging scherp toezicht op de resultaten en aanpak van de ingehuurde callcentra. Tot slot zegt de heer De Graeff toe dat de suggestie over de contributiemailing meegenomen zal worden in de te nemen besluiten hieromtrent.

9. Contributieverhoging

De heer De Graeff deelt mee dat vier districtscommissies hebben aangegeven geen bezwaar te hebben tegen de geopperde contributieverhoging indien een en ander goed gecommuniceerd wordt. Vier andere commissies staan neutraal tegenover de verhoging en binnen één commissie zijn de meningen verdeeld. Met betrekking tot de procedure rond het verhogen van de contributie geeft de heer De Graeff aan dat de verenigingsraad de verhoging dient te accorderen. Op dit moment ziet het bestuur, in het licht van de economische crisis, geen bezwaar om de verhoging door te voeren. Toch verzoekt het bestuur om de mogelijkheid hier eind juni een definitief besluit over te nemen.

Het voorstel om de contributie te verhogen naar ten hoogste € 22,50 per lid wordt unaniem door de verenigingsraad aanvaardt. Daarbij machtigt de raad het bestuur om een definitief besluit over het al dan niet doorvoeren van deze verhoging eind juni van dit jaar te nemen.

10. Themaoverleg: nieuw onderwerp

Door het bestuur worden twee mogelijk onderwerpen voor het komende themaoverleg aangedragen. Te weten de toekomst van het nagenoeg natuurlijk landschap en het gebouwenbeheer. Beide onderwerpen staan tevens gepland voor de november vergadering van de verenigingsraad.

De verenigingsraad besluit “De toekomst van het nagenoeg natuurlijk landschap” te kiezen als onderwerp voor het komende themaoverleg. Er zal naar een passende locatie gezocht worden om het themaoverleg te laten plaatsvinden.

11. Samenstelling bestuur

De raad benoemd, conform het voorstel van het bestuur, de heer drs. H.J.P. Penders (dc-lid Noord-Holland) tot bestuurslid van de vereniging. De verenigingsraad gaat akkoord met een tijdelijke uitbereiding van het bestuur tot 13 bestuursleden, voor de periode 25 april 2009 tot 14 november 2009. Dit uit het oogpunt van continuïteit zodat de heer Penders zich kan inwerken als lid van de bestuurscommissie Financiën alvorens twee leden van deze commissie in november van dit jaar aftreden.

12. Mededelingen

Door een aantal districtscommissies is erop gewezen dat een overzicht van de ledenaantallen ontbreekt bij de mededelingen. De heer De Graeff zegt toe dat een overzicht van de in- en uitstroom van leden vanaf de november vergadering daaraan weer zal worden toegevoegd. De heer Broodman, hoofd van de afdeling Communicatie, fondsenwerving en Ledenservice geeft desgewenst aan dat de in- en uitstroom van leden op dit moment ongeveer volgens planning verloopt.

1. Overzicht planning beheerevaluaties

Hier worden geen opmerkingen over gemaakt.

2. Programma EHS AF

Vanuit de raad wordt de vraag gesteld, wat het effect is van de bezuinigingsplannen van het kabinet op de realisatie van de EHS. De heer De Graeff zet uiteen dat de bezuinigingen op de EHS in 2009 en 2010 en de compensatie daarvan in 2011 niet per definitie effect te hebben op de einddatum van 2018. Belangrijk is wel dat de provincies in 2009 en 2010 uit eigen middelen kunnen bijspringen, en dat het rijk in 2011 inderdaad er weer 200 miljoen euro bijlegt. Beide punten zijn echter onzeker.

3. Stand van zaken gebouwenbeheer

Hier worden geen opmerkingen over gemaakt.

4. Procedure voordragen bestuursleden

Door de raad wordt gevraagd of de voorliggende procedure niet door de verenigingraad zou moeten worden vastgesteld. De heer De Graeff zet uiteen dat in de statuten en het huishoudelijke reglement geen duidelijke uitspraak wordt gedaan of deze bevoegdheid bij het bestuur ligt of bij de verenigingraad. De procedure zoals die nu beschreven is in nauw overleg met de vertrouwenscommissie opgesteld. Gezien het feit dat de verenigingsraad geen op of aanmerkingen op de procedure heeft, wordt deze verder gevolgd bij de voordracht van nieuwe bestuursleden. Vanuit de raad wordt verzocht om de zoektocht naar nieuwe kandidaten voor het bestuurslidmaatschap op een zo breed mogelijke wijze te laten plaatsvinden.

5. Verslag voorzittersoverleg

Hier worden geen opmerkingen over gemaakt.

6. Kwartaaloverzicht beleidsbeïnvloeding

Hier worden geen opmerkingen over gemaakt.

13. Rondvraag en sluiting

In het kader van de vernieuwde website is voor de districtscommissies een poll functionaliteit opgezet. De huidige opzet voorziet echter niet in de mogelijkheid om een opmerking of argument te plaatsen. De districtscommissies Noord-Holland en Utrecht vragen zich af of het mogelijk is om deze open-veld faciliteit alsnog aan de opzet van deze poll kan worden toegevoegd. Over deze vraag zal de raad nader worden geïnformeerd.

Tot slot neem de voorzitter afscheid van de districtsafgevaardigden die voor het laatst aanwezig zijn. Dat zijn de heren Ten Hoopen (Friesland), Scheffer (Flevoland), Penders (Noord-Holland), De Haan (Zuid-Holland), Verhaar (Zuid-Holland) en Van Veggel (Noord-Brabant) en mevrouw Heerkens (Utrecht).

Ook voor het laatst, maar niet aanwezig zijn de heren Alles (Groningen), Osinga (Drenthe), Hulscher (Flevoland), Brons (Zuid-Holland) en Hellinga (Zuid-Holland).

Vervolgens sluit de voorzitter de vergadering.